

Stojí za to stavět nákladné průchody pro živočichy přes dopravní komunikace?

Při plánování nových silnic a dálnic se čím dál více počítá s výstavbou podchodů či nadchodů, které budou umožňovat živočichům bezpečně přejít komunikaci. Tato opatření jsou často velmi nákladná a jejich efektivita je zatím jen málo známá. V této studii bylo posuzováno využití 43 různých alternativních přechodů (podjezdů, propustků a mostů). Všechny tyto přechody byly živočichy využívány, zejména pak většími obratlovci, ačkoli intenzita jejich používání se významně lišila. Klasické malé propustky byly využívány nejméně. Ovšem nejen typ přechodu, ale také jeho šířka byla limitujícím faktorem pro jeho používání. Zjistilo se, že některé druhy (srnec, jezevec, prase divoké) preferují pouze jeden typ přechodů (v tomto případě pro živočichy speciálně navržené průchody a podchody).

Využitelné výstupy:

Vznik rozvětvené silniční infrastruktury s sebou přinesl i fragmentaci habitatu, která způsobuje izolaci živočišných populací. Tato izolace v současné době představuje jednu z nejčastějších příčin lokálního vymírání živočichů. Dalším závažným problémem, který se pojí se stále se zvyšující mírou dopravy, jsou kolize živočichů s automobily. Možností, jak se těmto negativním dopadům na faunu vyhnout, je např. stavba alternativních přechodů přímo pro živočichy. Znalosti o jejich efektivitě jsou stále nevelké, ačkoli je tato problematika stále více studována (vzhledem k nákladnosti výstavby těchto opatření). Mnoho skupin živočichů se vyznačuje značnou neochotou používat jakékoli přechody. Poznání, které prvky designu přechodů jsou pro živočichy klíčové, by mohlo tuto neochotu alespoň částečně snížit. Studie si kladla za cíl zjistit, které skupiny obratlovců používají alternativní přechody přes komunikaci. Do studie byly zahrnuty přechody speciálně navržené pro živočichy a přechody postavené za jiným účelem (např. propustky), které mohou být pro živočichy stejně podstatné. Zároveň autoři zkoumali, které parametry jsou pro využívání přechodů důležité.

Studie byla provedena na kompletně oplocené dálnici ve Španělsku a bylo do ní zahrnuto 43 přechodů (propustky, mosty, nadjezdy a podjezdy), některé z nich byly navrženy speciálně a pouze pro živočichy. Takové pod- a nadchody se od těch klasických liší tak, že k nim není možné dojet automobilem. Využívanost jednotlivých přechodů byla posuzována na základě stop. Celkem byly nalezeny stopy 17 druhů živočichů, což naznačuje, že přechody přes dálnici jsou využívány širokým počtem druhů. Nejčastěji přecházela liška obecná, následována vlky, psy a jezevci. Zvířata využívala všechny typy přechodů, některé typy přesto používala více. Drobní savci více využívali kulaté a užší propustky, lišky, srnci, zajícovci a divoká prasata preferovala přechody širší. Divoká prasata a jezevci zásadně využívali pouze přechody vedoucí pod dálnicí, z nichž navíc většinu tvořily podchody pouze pro živočichy (jsou často širší než klasické propustky). Psovitě šelmy využívaly všechny typy přechodů neselektivně. Využívání klasických propustků, mostů a tunelů živočichy je silně závislé na nízké či žádné přítomnosti člověka.

Ze studie vyplývá, že šířka a specifický design přechodů hraje klíčovou roli pro jejich využívání. Zároveň bylo zjištěno, že různé skupiny obratlovců preferují různé typy přechodů, proto je nutné zachovat přítomnost pokud možno všech studovaných typů přechodů. Vyšší náklady při stavbě přechodů vytvořených speciálně pro zvířata jsou kompenzovány tím, že jsou mnoha druhy upřednostňovány před těmi klasickými a dochází tak ke snížení bariérového efektu a mortality zvířat způsobené kolizemi s automobily.

Grafické přílohy: [bla1.png](#) [1]

Zdroj: Mata C., Hervás I., Herranz J., Suaréz F., Malo J. E. 2008: Are motorway wildlife passages worth building? Vertebrate use of road-crossing structures on a Spanish motorway. *Journal of Environmental Management* 88: 407-415.

Zadal: Gabriela Urbánková

Stojí za to stavět nákladné průchody pro živočichy přes dopravní komunikace?

Publikováno z Fórum ochrany přírody (<http://forumochranyprirody.cz>)

URL zdroje: <http://forumochranyprirody.cz/stoji-za-stavet-nakladne-pruchody-pro-zivocichy-pres-dopravni-komunikace>

Odkazy:

[1] http://forumochranyprirody.cz/sites/default/files/bla1_7.png